

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/40/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714200998
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5714200998.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: H. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov, matky: D. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXXX/X, D. a otca: G. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. Y. č. XXX, okres B., v súčasnosti D. XXXX/XXX, B. E., Y., Česká republika, právne zastúpeného Mgr. Martinou Holotňákovou, advokátkou, so sídlom v Y., B. XX, v konaní o návrhu matky o zvýšenie výživného a o návrhu otca o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 16P/111/2014-206 zo dňa 20.05.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd návrh otca o zníženie výživného na maloletého H., nar. XX.XX.XXXX v celom rozsahu zamietol a vo výroku o trovách konania p o t v r d z u j e .

Rozsudku okresného súdu vo výroku, ktorým súd návrh matky o zvýšenie výživného na maloletého H., nar. XX.XX.XXXX v celom rozsahu zamietol, sa n e d o t ý k a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh matky o zvýšenie výživného, ako aj návrh otca o zníženie výživného.

Svoje rozhodnutie oprel prvostupňový súd o ustanovenie § 78 ods. 1, 2, 3, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine a § 163 ods. 2 O. s. p..

Prvostupňový súd po komplexnom zhodnotení dokazovania a dôslednom zvážení, vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, preukázaného a zisteného skutkového stavu, rozhodol tak, že návrhy rodičov v celom rozsahu zamietol, keď zvolil kompromis medzi obidvoma návrhmi, lebo mal za nepochybné, že sa zmenili pomery rodičov i maloletého. Pri rozhodovaní každý dôkaz zhodnotil okresný súd jednotlivo, všetky vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na výpovede všetkých účastníkov konania a skutočnosti, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné a o ktorých nemal pochybnosti a zo stavu v čase vyhlásenia. Za preukázané okresný súd považoval u rodičov ich príjmy, splácanie úverov, výdavky bývania a výdavky maloletého syna. Ďalej okresný súd dôvodil, že rozsah výživného v účinnom Zákone o rodine výslovne stanovený nie je, vyplýva však zo všeobecne uznávaného hľadiska, že výživným má byť dieťaťu zabezpečená taká životná úroveň, ktorá zodpovedá sociálnemu postaveniu rodičov a ktorú by dieťaťu rodičia zabezpečovali, keby žili v spoločnej domácnosti a má plniť nielen základnú vyživovaciu povinnosť, ale má prispievať na celkový všestranný fyzický a psychický vývoj maloletého, do čoho je potrebné zahrnúť aj záujmové aktivity a zdravotnú starostlivosť, ktorá nie je vždy bezplatná.

Porovnaním okolností dôležitých pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodovania v máji 2010 s okolnosťami v čase súčasného rozhodovania v máji 2015 mal prvostupňový súd za preukázané, že

v priebehu času za päť rokov došlo k takej zmene pomerov oprávneného maloletého syna a rodičov, ktorá by odôvodňovala zmenu výšky výživného. Maloletý už nie je tretiak na prvom stupni základnej školy, ale ôsmak na druhom stupni, pričom sa aktívne venuje futbalu, predtým bol v prípravke, čo sú objektívne zmeny pomerov spojené so zvýšením výdavkov. Vyššie sú aj výdavky na uspokojovanie bežných hmotných potrieb, ako je strava, oblečenie, obutie, hygiena a kozmetika, a to nielen v dôsledku rastu, fyzického a psychického vyspievania, ale aj v dôsledku rastu cien v spoločnosti. V roku 2014 i začiatkom roka 2015 sa spotrebiteľské ceny vyvíjali a vyvíjajú pozitívnejším smerom, čo nebolo v predchádzajúcich rokoch, keď miera inflácie napríklad v roku 2011 dosiahla 3,9 %, 3,6% v roku 2012, 1,4 % v roku 2013 a -0,1 % v roku 2014, okresný súd porovnáva pomery za päť rokov a je nespochybniteľná zmena a nárast výdavkov na všetky potreby maloletého. Časť jeho výdavkov sú jednorazové ako platby v škole na začiatku školského roka, na zakúpenie väčšiny školských potrieb, časť sú tie, ktoré potrebuje nepravidelne, ale podstatnú časť tvoria opakujúce sa výdavky, lebo jesť potrebuje každý deň, rovnako používať hygienické a kozmetické potreby, je potrebné zakúpiť každý mesiac niečo na oblečenie, platiť úhrady za bývanie vrátane prepočítaných ročných platieb, čo je tiež súčasť výživného. Základné výdavky v škole sú mesačne cca 60,- eur (strava 28,- eur, platby za ZRPŠ a akcie 4,- eur, doučovanie 28,- eur), mobil a poistenie 21,- eur, bývanie 95,- eur, spolu 176,- eur, k tomu výdavky spojené s futbalom - minimálne 25,- eur poplatok, na školské potreby, bežné oblečenie, obutie, hygiena a strava. Potom by tu bol podľa okresného súdu určite dôvod na zvýšenie výživného, ako navrhla matka.

Na druhej strane okresný súd konštatoval zmeny, ktoré nastali u rodičov. Matke sa zvýšila mzda o cca 145,- eur a otcovi sa mesačný príjem znížil o cca 700,- eur, pričom ani jednému nepridbala ďalšia vyživovacia povinnosť, ale matka má pravidelné výdavky na liečbu svojho ochorenia. Podľa názoru okresného súdu bolo potom dôvodné nemeniť výšku výživného a ponechať ju v doteraz určenej výške 120,- eur. Otec dlhodobo žije a pracuje v Čechách, kde začal vykonávať živnosť, v ktorej nemá väčší zisk, hoci ide o oblasť, v ktorej môže pracovať celý rok, podnikanie nie je závislé od ročného obdobia. Ani za súčasných podmienok nebude rozhodnutím súdu ohrozená jeho doterajšia životná úroveň a zabezpečovanie jeho potrieb. U obidvoch rodičov okresný súd prihliadol na výdavky bývania, ktoré matka platí sama a otec sa na nich podieľa spoločne so svojou partnerkou, u matky z preukázaných dôkazov predstavujú mesačne vrátane prepočítaných ročných platieb spolu 189,15 eur, čo je na osobu 94,58 eur a u otca 352,56 eur, čo je na osobu 88,14 eur, pričom s jeho podielom k maloletej dcére Y. spolu 132,21 eur a potom jeho príspevok je primeraný. Spornou ostala otázka spoločného bývania otca s matkou jeho druhého dieťaťa, ale okresný súd ju nepovažoval za potrebné bližšie preukazovať vzhľadom na ostatné dokazovanie. Zobral do úvahy i to, že časť potrieb maloletého je krytá prídavkami na dieťa, ktorého výška sa zvýšila len minimálne. Dôvodil tiež tým, že otec sa s maloletým dlhšiu dobu nestretáva a neplní si ani pravidelne a v určenej výške svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť, jeho dlh je značný, a napriek odsúdeniu k zmene nedošlo. Podľa presvedčenia okresného súdu nie je tu dôvod na zmenu výšky výživného a výživné 120,- eur dokáže zabezpečiť i zvýšené potreby maloletého syna H..

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie otec, ktorý nesúhlasil so zamietnutím návrhu o zníženie výživného. Vo svojom odvolaní uviedol, že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď pri svojom rozhodovaní vo veci samej opomenul druhú vyživovaciu povinnosť otca k maloletej dcére Y., ktorá sa od posledného rozhodovania súdu v roku 2010 zmenila. Vzhľadom k 5-ročnému omeškaniu od posledného rozhodovania sa zmenili pomery na strane maloletej Y., ktorej výdavky sa tak podstatným spôsobom zvýšili, zatiaľ čo majetkové pomery otca sa od posledného rozhodovania súdu významným spôsobom znížili tak, ako je uvedené v rozhodnutí súdu až o cca 700,- eur mesačne. Otec nemá žiadne iné výdavky, ktoré by mali mať prednosť pred vyživovacou povinnosťou, okrem výdavkov spojených so živnostenskou činnosťou a opakujúcich sa výdavkov na stravu, hygienu a oblečenie. Súd neprihliadol k otázke životného minima otca, ktoré mu s ohľadom na rozhodnutie súdu nezostane, a je tak odkázaný na pomoc priateľov, prípadne príbuzných. Okresný súd nechal do úvahy ani rozhodnutie súdu v trestnom konaní, vedenom pod sp. zn. 3T/149/2014, z ktorého rozhodnutia vyplýva, že u otca maloletého došlo k výraznému zníženiu majetkových pomerov už v roku 2013, kedy nebol schopný plniť súdom stanovenú vyživovaciu povinnosť. Súdom stanovená vyživovacia povinnosť je s ohľadom na majetkové pomery otca neprimeraná a dostáva ho do situácie, kedy pre jej splnenie je nútený brať si pôžičky. Súd nesprávne posúdil majetkové pomery otca, keď sám uviedol, že jeho príjem sa znížil o cca 700,- eur, s čím otec nesúhlasí a je toho názoru, že jeho príjem sa znížil o cca 750,- eur a vzhľadom k porovnaniu zmien majetkových pomerov rodičov maloletého, keď došlo na

strane matky k zvýšeniu priemerného mesačného príjmu o cca 46 %. Vzhľadom k uvedenému navrhuje zmeniť rozsudok okresného súdu podľa návrhu otca.

Matka a kolízny opatrovník sa k rozsudku prvostupňového súdu písomne nevyjadrili.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania - otec (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O. s. p., preskúmal v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil. Vo výroku, ktorým súd návrh matky o zvýšenie výživného na maloletého H. zamietol v celom rozsahu, sa odvolací súd nedotkol, keďže nebol napadnutý.

Rozsudok okresného súdu je vecne správny. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil. Súd prvého stupňa vykonal všetky dôkazy významné pre rozhodnutie, v súlade s § 132 O. s. p. vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo vrátane toho, čo uviedli účastníci.

Odvolací súd dodáva, že zmenou pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania súdu o návrhu na zmenu výživného. Je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Aj pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny o výživnom sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. V danom prípade ide o ustanovenie § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorých vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti k deťom je zákonná povinnosť trvajúca do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a dieťa má právo sa podieľať na životnej úrovni svojich rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

V danej veci treba konštatovať, že naposledy bolo o výživnom rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 6C/172/2009-59, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené a ktorým bolo rozhodnuté, že maloletý H. bol zverený do osobnej starostlivosti navrhovateľke ako matky a otcovi ako odporcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 120,- eur mesačne k rukám matky. Prvostupňový súd vychádzal z toho, že matka v čase posledného rozhodovania o výživnom dosahovala priemernú čistú mesačnú mzdu vo výške 313,91 eur za rok 2009, pričom otec dosahoval priemerný čistý príjem 918,16 eur. Otec mal v čase rozvodového konania ešte jednu vyživovaciu povinnosť voči 2,5 ročnej dcére Y., ktorá pochádzala z jeho vzťahu s priateľkou, s ktorou žil v spoločnej domácnosti spolu s jej dvomi maloletými deťmi. Maloletý H. navštevoval 3. ročník základnej školy, stravoval sa v školskej jedálni a navštevoval taktiež školský klub. Čo sa týka námietky otca ohľadne tej skutočnosti, že jeho priemerný čistý príjem sa znížil o 750,- eur a nie 700,- eur, ako konštatuje prvostupňový súd, treba uviesť, že prvostupňový súd túto sumu konštatoval v približnej výške, ktorá sa od skutočnej čistej mzdy za skúmané obdobie odlišovala nepatrným rozdielom. Argumenty otca, že jeho vyživovacia povinnosť je neprimeraná a jeho majetkové pomery za posledných pár rokov sa tak zhoršili, že nie je schopný plniť vyživovaciu povinnosť, odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné. Otec vo svojom vyjadrení (č. l. 34 spisu) k svojim pomerom sám písomne uviedol, že má auto na leasing spoločne s priateľkou, ktoré musí využívať k svojej práci, čo je 6.999,- Kč mesačne a vo výpovedi zo 14.01.2015 tvrdil, že úver na auto spláca priateľka (č. l. 105 spisu), ktorá auto aj kúpila. Tvrdenia otca sa odvolaciemu súdu javia ako účelové vzhľadom na predložené výpisy z účtu otca, z ktorých jednoznačne vyplývajú platby označené ako „auto“ vo výške 6.993,- Kč. Navyše takýto výdavok nemožno hodnotiť zo strany otca ako výdavok nevyhnutný, a teda nemožno naň prihliadať pri posudzovaní jeho celkových majetkových pomerov a

už vôbec vyhodnotiť jeho finančnú situáciu ako krízovú. Okrem toho v súvislosti s úhradou nákladov otca spojených s bývaním u priateľky na štátny byt (prehlásenie priateľky č. I. 176 zo dňa 28.04.2015 vo výške 3.030,- Kč), a to napriek tomu, že nežijú od januára 2015 v spoločnej domácnosti, a otec „býva po kamarátoch“, odvolací súd konštatuje, že pokiaľ si otec môže dovoliť finančne prispievať na bývanie, ktoré nevyužíva, resp. využíva sporadicky, nemožno takýto výdavok považovať zo strany otca za nevyhnutný.

Odvolací súd k argumentácii otca ohľadne toho, že prvostupňový súd opomenul druhú vyživovaciu povinnosť k maloletej Y., sa nezakladá na pravde, nakoľko prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval rozsah podieľania sa otca na výdavkoch maloletej Y. vo výške 132,21 eur (1.500,- Kč výživné, 1.500,- Kč výdavky na mažoretky a iné výdavky).

Pokiaľ otec namieta, že matke sa zvýšil priemerný mesačný príjem, odvolací súd konštatuje že matkin príjem sa síce zvýšil, avšak na strane matky je potrebné prihliadnuť na to, že zabezpečuje maloletému H. osobnú starostlivosť, čo je postavené na roveň finančným plneniam, ako aj bytovú otázku (berúc do úvahy splácanie hypotéky). Navyše od marca 2015 je matka poberateľkou dávky v nezamestnanosti po dobu 6 mesiacov. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa dostatočne vysporiadal s dôvodmi, pre ktoré zamietol návrh otca o zníženie výživného.

Odvolací súd zároveň potvrdil výrok prvostupňového súdu o trovách konania, ktorý vykazuje vecnú správnosť.

Výrok o trovách odvolacieho konania, ako aj prvostupňového konania sa opiera o ustanovenie § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa výsledku, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.